

Posudek vedoucího bakalářské práce Barbory Komárkové

Návrh na zařazení kultury neslyšících do vyučování na prvním stupni škol pro sluchově postižené

Diplomantka Barbora Komárková se ve své bakalářské práci zabývá **návrhem na zařazení kultury neslyšících do vyučování na prvním stupni škol pro sluchově postižené**. Zdůrazňuji, že toto téma je velmi přínosné, neboť nejen studenti oboru Čeština v komunikaci neslyšících či studenti oboru Speciální pedagogika, ale i studenti jiných oborů, rodiče a učitelé sluchově postižených dětí a v neposlední řadě i všichni občané České republiky by měli mít (bohužel tomu tak není) alespoň základní metodiky – konkrétně kulturu Neslyšících.

Nejdříve bych chtěl říci, jak nesmírně si vážím toho, že se diplomantka měla odvahu do tohoto tématu pustit. Pro ni, jako pro slyšící studentku, to zcela jistě nebylo vůbec jednoduché. V obrovském nasazením se ujala pečlivého vyhledávání informací o tomto tématu nejen v české a zahraniční literatuře, ale především pak v komunitě Neslyšících. Veškeré své postřehy a domněnky si vždy ověřovala u členů komunity Neslyšících. To si zaslouží velkou pochvalu.

Na tomto místě bych rád upozornil, že ve svém následujícím hodnocení práce se zaměřím na obsah práce více než na zpracování formální a stylistické. Jako neslyšící uživatel českého jazyka nejsem kompetentní k tomu vyjadřovat se k jazykovým nedostatkům práce.

Teoretická část práce prokazuje, že se autorka seznámila s relevantní odbornou literaturou a umí ji ve svém textu využít. V první kapitole, která měla za cíl vymezit terminologii, vyjasnit kdo je neslyšící obecně, získáváme také základní informace o tom, jaká je klasifikace sluchových vad. Upřesňujeme si existenci různých pohledů na problematiku hluchoty: především pohled medicínský a kulturní. Diplomantka tuto kapitolu zpracovala velmi stručně, avšak výstižně a přehledně.

Ve druhé kapitole se Bára Komárková zabývá podrobněji kulturou Neslyšících. Tato kapitola je velmi důležitá, obsahuje mnoho informací, které u nás doposud byly zcela opomenuty. **Co považuji za nejsmutnější je fakt, že samotní profesionálové z řad pedagogů (speciálních škol pro sluchově postižené) o problematice kultury svých žáků nevědí vůbec nic.** Nemají ani ponětí o pravidlech komunikace Neslyšících, netuší specifika kultury neslyšících, pravidla jejich chování, humoru, zvyků, a podobně. Diplomantce Komárkové se vše podařilo nejen zpracovat, ale i přehledně sepsat. Oceňuji její snahu o

vypracování velmi jednoduché a pochopitelné příručky vhodné a přístupné i pro laickou veřejnost.

Rád bych připomenul, že se diplomantka ve své bakalářské práci věnuje snaze vytvořit materiál, podle kterého by se mohl vyučovat předmět „kultura neslyšících“ na 1. stupni základních škol.

Ve druhé kapitole věnující se kultuře neslyšících diplomantka provedla exkurz do základů psychologie, odpověděla na otázky: co jsou základní psychické potřeby, co myslíme pojmem identita dítěte. Snažila se vše usouvztažnit k hlavnímu problému práce-kultuře Neslyšících a její výuce. Ze zpracovaných informací všem, i pedagogům je zřejmé, že chceme-li vychovat z neslyšícího sebevědomého jedince, je nutné vytvořit mu podmínky, za kterých by se mělo možnost identifikovat se se skupinou lidí hlásících se ke stejné kultuře. Jen vytvořením podmínek, díky kterým se Neslyšící zbaví ostychu za svou jinakost, získají pevnou půdu pod nohama a jen tak dokáží sami sebe vnímat jako plnohodnotné jedince. K tomu však především na začátku potřebují pomoc. A my díky práci Bány Komárkové víme, za jaký konec máme vzít začátek naší pomoci.

Nejdůležitější částí práce z pohledu pedagogů a uživatelů nabytých poznatků je **praktická část s přílohami** – je zde vytvořen jakýsi zásobník her. Některé z her si vymyslela na základě vlastních zkušeností s neslyšícími dětmi sama, jiné získala překladem ze zahraničních zdrojů - z cizojazyčných materiálů. Musím přiznat, že tato část práce mě jako neslyšícího pedagoga oslovila nejvíce a jen mi bylo nesmírně líto, že podobné materiály neexistovaly v době, kdy jsem já sám jako žák navštěvovat speciální školu pro neslyšící. Pevně doufám, že současní učitelé v těchto školách tento materiál přijmou s nadšením a s ještě větším nadšením s ním budou pracovat. V zásobníku her najdeme činnosti rozdělené v kapitolkách: 1) živý slovník, 2) jak se zdraví, 3) návštěva nádraží, 4) moje jméno, 5) pohádka slyšící a neslyšící, 6) každý jsme jiný a přesto jsme všichni stejní, 7) moje rodina, 8) kdo to dělá?, 9) co mám doma nebo na internátě na starosti?, 10) náš byt, 11) to jsem já, 12) povolání, 13) která povolání znáš? 14) zodpovědnost, 15) naše škola, 16) hra na slona, 17) hra semafor, a dalších. Všechny uváděné hry a činnosti jsou vhodné pro neslyšící, velká část z nich byla přímo ověřena v kolektivu neslyšících dětí. Zásobník her je vynikající pomůckou pro učitele, protože mají přesný návod jakými činnostmi mohou korigovat chování dětí, jak je naučit respektu k jiným kulturám, jak poznávat jiné kultury, jak se naučit tolerovat potřeby druhých, jak pomoci dětem začlenit do kolektivů, jak je naučit vnímat a chápat členy

kulturních a jazykových menšin a v neposlední řadě také jak otevřít dětem bránu k hrdosti na svůj jazyk – na znakový jazyk.

Rád bych se zeptal diplomantky Komárkové:

1. Víme, že tyto hry jsou pro neslyšící vyhovující a víme též, že pedagog, který chce s neslyšícími dětmi pracovat musí bezpodmínečně umět komunikovat v českém znakovém jazyce. Zajímalo by mě, jaké byste navrhovala řešení v situaci, kdy učitel chce pracovat s dětmi v tomto stylu, ale znakový jazyk neovládá?
2. V úvodu se zmiňujete o tom, že jste dostala příležitost v Norsku na vlastní oči vidět, že je možné vyučovat předmět kultura neslyšících jako samostatný vyučovací předmět. Jak taková výuka vypadala, je možné stejný styl práce provádět i na našich speciálních školách?
3. Proč si myslíte, že vaše práce o tak důležitém tématu je první a zatím jedinou prací svého druhu?

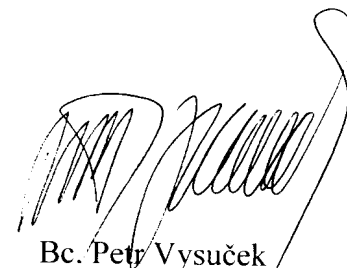
Závěrem:

Souhlasím se všemi názory a doporučeními, které Barbora Komárková ve své práci uvádí v souvislosti s výukou či pouhým seznámením neslyšících dětí s kulturou neslyšících již od začátku školní docházky. Především pak souhlasím se zmiňovaným faktem, že by bylo vhodné, kdyby při zpřístupňování kultury neslyšících neslyšícím dětem slyšících rodičů pomáhala škola!

Závěr: Bakalářská práce Barbory Komárkové splňuje požadavky na bakalářské práce kladené a může být podkladem k obhajobě. Navrhuji, myslím, že by bylo nadmíru užitečné části této práce publikovat.

Hodnocení: **VÝBORNĚ**

29. 1. 2006

Bc. Petr Vysuček

Čeština v komunikaci neslyšících FF UK